

Rudolf Nilsen, et stort navn i norsk arbeiderdiktning

Jeg vil i to korte artikler fortelle litt om et par samtidige arbeiderdiktere som vi setter meget høgt i Norge. Den ene — Rudolf Nilsen ble bare 28 år og døde allerede i 1929. Den annen lever framdeles og heter Arne Pásche Åsen.

Rudolf Nilsen var ekte Oslo-gutt og ble hjulpet fram til artium av gode venner, særlig KFUM-vennen Martens. Allerede i guttedagene begynte hans diktertalent å gjøre seg gjeldende. Han kom til å bli Oslos, arbeidernes og småkårsfolkets dikter på en slik måte at hans diktning aldri blir glemt. Hans bestefar, en sliter av den gamle skole, ville at Rudolf skulle bli prest, men guttens interesser gikk i annen retning og tidlig finner vi ham som medlem av et arbeiderungdomslag. Her fikk han tillidshverv, her skrev og leste han lagets håndskrevne avis, var med i diskusjoner og holdt foredrag. Han mødnet fort og arbeidet iherdig med sin diktning. Han var gla i storbyen og arbeidsfolket der. Det skjønnest vi når vi leser diktene hans. Han skrev artikler og noveller, men etter å fyllt diktene sine

lenge og vel ble de rene perler. Han skrev om dem som var forutrettet og led ondt i samfunnet. Han skrev om kjærlighet også, men ikke om det som er lummet og kvalmt slik mange gjør det i dag. Det var en hyldelse til det som er edelt, sant og stort i livet.

Rudolf Nilsen kunne være bitter, besk og ironisk i undertonen, allvoret var der, men de kunne nok avløses av det muntre og livsfriske som i de bekjente diktene »Nr. 13« og »Tilbake til livet«.

Som journalist fikk Rudolf Nilsen høve til å reise og han fikk ved sjølsyn se mangt og meget som bli til nytte for ham i diktningen.

At han var våken overfor naturens skjønnhet fikk vi sanne i det betakende diktet om den spanske byen Granada og det deilige bildet han tegner i sitt store diktet om rivierne ved Svartehavets kyster. Og ikke minst om de unge bjerkene som vokser i den kullsvarte, røykfylte storbyen. — Hvor gla ville ikke Rudolf Nilsen blitt i dag over de store framskrutta arbeiderforsla har gjort i dag! — Den mektige boligreisninga barnas

lekeplasser, de gamles heimer, et folketeater og et mektig Folkets hus i Oslos midte ville ha vunnet hans uforbeholdte bifall. Men han ville nok ha vært hamfrynende i sin protest over for det som enno er skakt og skjært i landet. — Ungdommen har mye å lære av ham. I hans diktning skal de framles hente de våpen som er nødvendige for dagens og morgendagens strid. Hans dikt er enkle og liketille. De er alltid like aktuelle og friske og erindrer oss at vi skal arbeide på å bygge landet hvor gård nr. 13 ikke er.

For noen få år siden hedret ar-

beidets Oslo og Fagorganisasjonen ham med en minnestein og en plass ble oppkalt etter ham. Når vi ser denne steinen med den kraftige arbeiderskikkelsen så skal vi tenke på hva forpliktelsene i hans diktning innebærer og hvilken kraft den gir oss alle:

«Gi meg de brennende hjertor som aldri går tapt for tvil, som aldri kues av mismot og trues av sorger og hvil, men møter hver seier, hvert nederlag med det samme usårlige smil».

Fridtjof Diesen.

Folkedikteren Arne Pásche Åsen

«Jeg er ingen underlig svermer som går med blakked mot stjernene vendt. Jeg synger en vise som alle forstår og spiller et kjent instrument».

Dette verset forteller meget om den ovenstående dikter. Han har rundet de tress, men han tøyler sin Pegasus like friskt og levende som tidligere. Dikt er jo ikke akkurat den salgsvare som går likt varmt hvetebrod, men Arne Pásche Åsens diktning har nådd ut til det brede publikum. Han var en god venn av Rudolf Nilsen som ble om talt i foregående artikkel. Han har grunn til å glede seg over sin suksess og har også oppnådd statens dikterløn.

Mange diktsamlinger har han skrevet, men ikke minst som »Arbeiderbladets« huspoet. Dorian Red har han gavmildt og dryssende diktet om store og små hendelser, om sorg og glede i de aktuelle hendelsene. Han har vel som få andre vært plaget av prolog-forfatterskap. En genre i skaldekonsten som ikke alltid er like takknemmelig.

Arne Pásche Åsen er født i Stein kjær, Trøndelag, men kom tidlig til Oslo og regner seg for Oslo-gutt. Her lærte han Rudolf Nilsen

å kjenne og ble en av hans beste venner. Han var ansatt en tid i den russiske ambassade og senere styrte han Arbeiderpartiets forlag i Oslo. Seinere har han vært tilknyttet Arbeiderbladet.

Arne Pásche Åsens diktning er som sagt folkelig. Han har vært meget produktiv og det er gode poeng i alt han lager. Han har skrevet fengende arbeidersanger og han har skapt små bedående dikt som foreks. det om »Blåveispikene« og »De nære ting« som ofte har vært gjengitt i den norske ønskekonserten. Hvor ofte har han ikke gledet oss med sine dikt under opplesningsaftener så vel i Radioen som på turné landet rundt. Han sjarmerer tilhørernes oppmerksomhet med sin klare, varme og følsomme stemme.

Måtte han enno i mange år få glede oss ved sin diktning og opplesning.

«Mange nok har fått dø som en mann

Rop til dem som får krig i stand: Jeg vil leve mitt for mitt land!»

sier han i diktet »Formitt land«. Det er sentralt for det syn han står for.

Fridtjof Diesen.

Sum i...

(Framhald frá 1. síðu).

SKRIVARAVALIÐ

Annað, sum undraði meg at siggja, er, at tá ið Erlendur Páturssonur og hansara menn høvdu »manøvrerað« sær leiðsluna í Føroya fiskimannafelagi; gjørdur teir stutt av við allar javnaðarmenn:

Ingvard Jacobsen, sum sat sum skrivari, og sum hevði gjørt eitt veldugt arbeiði við at hjálpa skipsamtøkm við at fáa teirra fullá partuttan av nógva klippan burtur av, hann varð stutt og greitt avsettur uppá standandi fótuttan minstu grund. Sagt varð bara á skrivarasessurin skuldi verða uppslign hvørt ár. So skuldi tað standa í lógum felagsins. Hann skuldi veljast hvørt ár.

Og í sessin kom hin mest hárðkokaði tjóðveldismaður Jákup í Jákupstovu, uttan at koma nekrum ov nær, so má eg siga, at tað eru ikki fáir, sum siga, at munur er á monnum, sum teir hava roynst fiskimonnum.

Men tað, sum fall mær mest fyrí bróstið, var, at skrivarasessurin hevur mær kunnugt ikki verið sligin upp leysur síðani Erlendur Páturssonur og hansara menn setti Ingvard Jacobsen út, tí at hann var javnaðarmaður.

Og so lógdu teir einki í lógina.

Úti havi eg lært, at javnaðarflokkurin er tann flokkurin, sum arbeiðsmenn og sjómenn hava størsta álitid á, og tað fellur mær tí ræðuligt, at vit her skulu vera so burturvíð og uttan fyrí politiska vitan, at tað veruliga skál vera settur av, at ein er javnaðarmaður.

H. H.

(Framhald í næsta blað.)

Ungir viljar, ungar kreftir

Føroyskað eftir Laurits Larsen.

Lag: Ja, vi elsker dette landet.

Ovleingi á aldar stiggjum
ungu hava trátt,
ovleingi á aldar skýggjum
ungu droymdu smátt.
Boygdur bak for teim, sum býða,
óku undan stríð,
Plass for teim, sum kunnu týða,
treða nýggja tíð!
Plass for teim, sum kunnu týða,
treða nýggja, dýra tíð!

Ungir viljar, ungar kreftir
hina andans spor,
sopa alt, ið hýggja heftir
hølda dað og orð.
Nýggir tankar, frískir, fróðir
fylla æðraslátt,
byrgir bróta, aldri móðir,
hugsjón halda hátt,
byrgir bróta, aldri móðir,
hugsjón halda himnahútt!

Hvønn ein dýran dreym, vit áttu,
drekur hava sprongt,
hvørt vart megnar merki mátti
skarni verða slongt.
Tí nú reyst við róp, ið runga,
fylkt og flokkað tætt,
treyst vár ungdoms tignar tunga
talar tekna rett,
tí vár ungdoms snjalla tunga
talar tekna dýra rett.

Ungur, sum i æðrum brennir
undir heitu húd,
ongar kallar hendur kennir.
Fylkist frægir nú!
Rættið rygg við fattum enn,
reystir haldið á,
metan mátt og spengur spenn!
Sígta stórt vit tá!
Metan mátt og spengur spenn!
Sígta stórt vit unga tá!

P æ t u r.

GRÓT OG SKERVUR

Øll, ið vilja keypa skerv ella grót, eiga at venda sær til kommunukantórið.

Grót og skervur megu vera goldin fyrst, áðrenn tey verða heimitað.

Bilstjórar verða ámintir, at teir ikki kunnu heimta grót ella skerv uttan við einum limi av vegnevndini ella einum umboðsmanni fyrí kommununa.

FROÐBIAR SUKNAR KOMMUNA

FØROYA SPARIKASSI

Stovnaður 1832

Opin hvønn dag kl. 10—12 og 14—16
Leygardag kl. 9½—12½

Telefon 1400

Deild:

NORÐSTREYMOYAR SPARIKASSI
Vestmanna

Opin mánadag kl. 4—6
tís-, miku- og hósdag 10—12 og 2—4

fríggjadag kl. 4—6

leygardag kl. 10—12

Telefon 93

Skúlasparing við sparimerkjum

SPARIÐ Í SPARIKASSANUM

Hús til sølu

Einu hús í Klokkegarotu í Tórshavn eru til sølu.

Húsin eru 12 × 14 alin í 2. hæddum.

Prentsm. v. á.

2802

SNAR-vaskað

centrifugerað og turkað

SNAR-vask

Bøgøta 14

Vøggugávir

Hvørt nýføtt barn í Føroyum fær frá sparikassanum í føðingargávu eina

SPARIKASSABÓK UPPÁ 10 KR.

Henda vøggugáva verður eftir ynski foreldranna insett í:

FØROYA SPARIKASSA
NORÐOYA SPARIKASSA ella
SUÐUROYAR SPARIKASSA